

Historie Kněžské společnosti Svatého Kříže

Kněžská společnost Svatého Kříže má své kořeny v lásce sv. Josemaríi k diecézním kněžím a v zakladatelském počínu, který se odehrál 2. října 1928, kdy mu Bůh dal vidět Opus Dei. Nicméně jeho institucionální původ se datuje do roku 1943.

23.03.2019

Bylo to, jak již bylo řečeno, 2. října 1928 na svátek Sv. andělů strážných,

kdy Bůh ukázal blahoslavenému Josemaríovi Escrivovi de Balaguer Opus Dei, když tento kněz konal duchovní cvičení v domě, který měli pauláni v ulici García de Paredes v Madridu. Jako plod této božské milosti - tedy nikoli jako výsledek dlouhých osobních zkoumání, úvah a přemýšlení - spatřil s netušenou jasností, že všichni pokřtění lidé jakéhokoli stavu a postavení mohou a mají být svatí prostřednictvím vykonávané práce a v běžných životních podmínkách.

Toto učení, potvrzené II. vatikánským koncilem, je dnes běžnou skutečností, ale tehdy bylo natolik bouřlivou novinkou, že někteří nazývali zakladatele Opus Dei heretikem, snílkem a dokonce bláznem. Blahoslavený Josemaría to později vysvětlí, když se ho jeden brazilský vysokoškolák zeptá, kdo, proč a kdy ho takto nazval: "Nepřipadá ti jako malé bláznovství,"

odpověděl mu, "říci, že uprostřed ulice můžeme a máme být svatými? Že může a má být svatým ten, kdo prodává s pojízdným vozíkem zmrzlinu, žena, která pracuje celý den v kuchyni, ředitel banky, univerzitní profesor, ten, kdo pracuje na poli, i ten, co nosí na zádech zavazadla? Všichni jsou povoláni ke svatosti! Tohle vše přijal poslední koncil, ale tehdy, v roce 1928, to nikomu nešlo do hlavy. (...) Teď už se to zdá přirozené, ale tehdy tomu tak nebylo."[1]

Podobně se vyjádří v homilii 2. října 1962: "To, co je dnes ve světě již běžným učením, jím tehdy nebylo. A tvrdí-li někdo opak, nezná pravdu."[2]

Teologické příručky, které se tehdy studovaly v seminářích a na církevních fakultách, stejně jako kázání a katecheze z té doby, tato tvrzení plně potvrzují. Opravdu,

otázka univerzálního volání ke
svatosti buď nebyla vůbec
zmiňována, nebo byla vysvětlována
jako přizpůsobení se spiritualitě, jež
je vlastní řeholníkům.

To ovlivňovalo běžný život křesťanů,
dokonce i diecézních kněží, kterým -
uvažujeme-li o nich jako o celku,
nikoli o některých izolovaných a
výjimečných případech - svatost
nebyla předkládána jako *běžný* cíl
jejich života při vykonávání svého
úřadu. Proto někteří, vedeni touhou
po křesťanské dokonalosti, vyměnili
tento úřad za klášter nebo se vydali
na méně světské duchovní cesty.

Mons. Josemaría Escrivá zakusil
během svého studia v zaragozském
semináři, ale i při péči o duše v jedné
venkovské farnosti této diecéze a též
i při jeho pozdějším pastoračním
působení v Madridu, že každodenní
práce, starosti, představy a potřeby
diecézního kněze krácejí po

specifických cestách. Proto když onoho 2. října spatřil Opus Dei a viděl, že apoštolská činnost je společnou prací laiků a kněží, začal své poselství šířit nejen mezi mladé i dospělé laiky nejrůznějších profesí, nýbrž i mezi diecézní kněze, které vyzýval ke spolupráci a k tomu, aby se nějakým způsobem připojili k Dílu.

Třebaže někteří kněží velmi dobře chápali božské poselství, které don Josemaría šířil, zakladatel si brzy povšiml, že novost ducha Opus Dei vyžaduje kněze formované v tomto duchu, kteří by se zvláště věnovali formaci laiků z Opus Dei, aniž by přitom odmítali kteroukoli jinou duši. "Potřebujeme," řekne k tomu po letech, v roce 1945, "kněze s naším duchem: kněze, kteří budou dobře připravení, kteří budou radostní, pracovití a účinní, kteří budou mít tvář v tvář životu sportovního ducha, kteří se rádi obětují pro své

bratry a nebudou se přitom cítit jako oběti.”[3]

Tímto směrem začal zaměřovat své úsilí skrze modlitbu, umrtvování, rozjímání a prosby o radu, neboť neexistovala vhodná právní cesta, jež by obsáhla tento nový pastorační jev.

Hledal a nenalézal, neboť Bůh mu chtěl jasně ukázat, že ”tato věc” je jeho záležitostí. A v tomto stavu plném nejistoty přišel 14. únor 1943. Během mše svaté se mu dostalo nového světla: Bůh znovu vstoupil do jeho života a ukázal mu cestu. Po skončení mše - to jsou slova samotného zakladatele - ”jsem mohl mluvit o Kněžské společnosti Sv. kříže”. [4]

K tomuto prozřetelností seslanému prohlédnutí- byl to dar od Boha, tedy charisma -, došlo podle jeho slov takto: ”Po všem tom marném hledání právního řešení se 14. února 1943 Pánu zachtělo mi je dát, přesné a

jasné. Po skončení mše svaté v jednom centru ženského oddělení (...) jsem mohl mluvit o Kněžské společnosti Sv. kříže.”[5]

Osvícení, kterého se donu Josemaríovi dostalo 14. února 1943, bylo vyjasněním a potvrzením téhož charismatu, které dostal 2. října 1928, když viděl Opus Dei jako apoštolskou skutečnost složenou z laiků a kněží, úzce spolupracujících na uskutečňování poslání, které jim Bůh svěřil. Ale teď mu Pán ukázal jasněji, že chce, aby existovalo - jako integrální součást Opus Dei - kněžské jádro, jež by ve všech činnostech Díla zpřítomňovalo působení Krista Hlavy. Jestliže 14. února viděl ”Kristův Kříž objímající svět a vnořený do jeho nitra”[6] a také to, jak by běžní křesťané měli být s laickou mentalitou a kněžskou duší vpravdě jedinou skutečností s Kristem a spolu s Ním vykupiteli, tak to nutně vyžadovalo služebné

kněžstvo, nástroj, kterého Kristus používá, aby sdělil svůj život a svou milost skrze svátosti, zejména skrze eucharistickou oběť. Taková je struktura církve, jež měla být přítomna také v Opus Dei .

14. února 1943 se mu dostalo osvícení, aby mohl vyřešit to, oč usiloval. Od té chvíle mohl mluvit o Kněžské společnosti Sv. kříže: don Josemaría v ten den viděl, jak v pastoračním fenoménu Opus Dei jako celku existuje kněžský sbor pocházející z laiků Opus Dei a formovaný v jeho duchu, který bude součástí Díla, aniž by měnil jeho světský charakter, aby mohl pastoračně pečovat o členy Opus Dei a jejich apoštoláty.

Šlo o kněze, které citovaná apoštolská konstituce *Ut sit* - jejímž prostřednictvím ustanovil Jan Pavel II. Opus Dei jako osobní prelaturu a Kněžskou společnost ustavil její

součástí, jež je s ní neoddělitelně spojena - označuje za "kněze do ní inkardinované", kteří podléhají autoritě preláta, jenž je jejich vlastním ordinářem, aby mohli uskutečňovat pastorační úkoly prelatury.[7]

Kněží prelatury pocházejí vždy z řad laiků Opus Dei, jsou formováni ve svém vlastním semináři, spadají pod jurisdikci preláta Díla a ve svém úřadě pečují především, třebaže ne výhradně, o jeho členy.

Nevyřešený ale zůstával jiný, neméně důležitý aspekt historie Kněžské společnosti Sv. kříže: ten, který se týkal světských kněží, kteří pocházejí z diecézních seminářů, jsou inkardinováni do určité diecéze, spadají výlučně pod jurisdikci diecézního biskupa a pečují o věřící, které jim tento biskup svěří.[8]

Koncem čtyřicátých let byl blahoslavený Josemaría rozhodnut

opustit Opus Dei a založit oddělenou organizaci, jež by pečovala právě o diecézní kněze. Byl to hrdinský čin lásky k světskému kléru, neboť Dílo bylo *raison d' être* jeho života a příčinou nesčetných radostí, obětí a neporozumění. Jak později uvidíme, Bůh - který vše vždy vyřeší velmi dobře - ho této oběti ušetřil, když přišel s vhodným právním řešením, aniž bylo nutné "rozštěpit srdce otce a matky"[9], jak to řekl v roce 1972 skupině diecézních kněží.

[1] Srov.SALVADOR BERNAL, *Apuntes sobre la vida del Fundador del Opus Dei*, Rialp, Madrid, 6. vyd., 1980, ss. 113-114.

[2] *Tamtéž*, s. 114.

[3] *Tamtéž*, s. 153. Viz LUCAS F. MATEO SECO, RAFAEL RODRIGUEZ

OCAÑA, *Sacerdotes en el Opus Dei*, Eunsa, Pamplona, 1994, 329 s.

[4] Srov. A. DE FUENMAYOR, V. GOMEZ-IGLESIAS, J. L. ILLANES, *El itinerario jurídico del Opus Dei. Historia y Defensa de un carisma*. Eunsa, Pamplona 1989, s. 118.

[5] Srov. SALVADOR BERNAL, *Apuntes...*, op. cit., s. 154.

[6] A. DE FUENMAYOR, V. GOMEZ-IGLESIAS, J. L. ILLANES, *El itinerario*, op. cit., s. 118.

[7] Text apoštolské konstituce *Ut sit* byl publikován v *Acta Apostolicae Sedis* LXXV (1983), 423-425.

[8] V rozhovoru publikovaném v časopise *Palabra* v březnu 1993 říká mons. Javier Echevarría, současný biskup prelát Opus Dei: "Prelatura má vlastní kněžstvo: v současnosti jej tvoří 1500 kněží, kteří všichni pocházejí z řad laických členů a kteří

se věnují především pastorační péči o věřící z prelatury a o jejich apoštoláty po celém světě, a to pod jurisdikcí preláta, jenž je jejich vlastním ordinářem.” Tito kněží patří do Kněžské společnosti Sv. kříže; k ní ”patří také další diecézní kněží, kteří mají jako jediného ordináře biskupa své diecéze, jelikož v Kněžské společnosti neexistuje žádný hierarchický nadřízený s řídící mocí: vazba, jíž jsou tito kněží spjati s Kněžskou společností, je pouhé asociativní povahy.”

[9] Srov. SALVADOR BERNAL, *Apuntes...*, op. cit., s. 158.